

Súd: Krajský súd Žilina
Spisová značka: 1To/78/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 5822010286
Dátum vydania rozhodnutia: 27. 02. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Anna Miháliková
ECLI: ECLI:SK:KSZA:2024:5822010286.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Žiline, v senáte zloženom z predsedníčky senátu Mgr. Anny Mihálikovej a sudcov JUDr. Adriany Gallovej a JUDr. Štefana Tomáša, na verejnom zasadnutí konanom 27. februára 2024 prejednal odvolanie obžalovaného A. B., nar. XX.X.XXXX, proti rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/43/2022 z 20.6.2023 a takto

rozhodol:

Podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por. z r u š u j e rozsudok Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/43/2022 z 20.6.2023 v časti - vo výroku o treste.

Na podklade § 322 ods. 3 Tr. por., pri nezmenenom výroku o vine rozsudku Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/43/2022 z 20.6.2023,

obžalovaného A. B., nar. XX.X.XXXX v C., trvale bytom D.,
adresa na doručovanie D. XXX,

o d s u d z u j e :

Podľa § 348 ods. 1 Tr. zák., s prihliadnutím na ust. § 38 ods. 2 Tr. zák., § 36 písm. l) Tr. zák., § 37 písm. m) Tr. zák. na trest odňatia slobody vo výmere 7 (sedem) mesiacov.

Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. obžalovaného na výkon trestu zaraďuje do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia.

o d ō v o d n e n i e :

Rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/43/2022 z 20.6.2023 bol obžalovaný A. B. uznaný vinným z prečinu marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 písm. f) Tr. zák. na skutkovom základe, že:

v čase od 08.00 hod. dňa 24.3.2022 do súčasnej doby nenastúpil na ambulantné ochranné protitoxikomanické liečenie do ambulancie MEDI-ZONE, s.r.o. E. F. G., Námestovo, po tom, čo mu uznesením Okresného súdu Martin, sp.zn. 1Nt/4/2021

zo dňa 16.9.2021 bolo zmenené ochranné protitoxikomanické liečenie ústavnou formou, ktoré mu bolo uložené rozsudkom Okresného súdu Námestovo, sp.zn. 4T/64/2020 zo dňa 27.11.2020, na ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou, kde výzva Okresného súdu Námestovo na nastúpenie ambulantného ochranného liečenia s nástupom ihneď bola A. B. doručená dňa 23.3.2022, pričom uvedenú výzvu nerešpektoval a na ambulantné ochranné protitoxikomanické liečenie nenastúpil.

Za to bol odsúdený podľa § 348 ods. 1 Tr. zák., § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., s prihladnutím na § 37 písm. m) Tr. zák., na trest odňatia slobody vo výmere 8 mesiacov. Podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. súd obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Citovaný rozsudok nenadobudol právoplatnosť, pretože bol napadnutý odvolaním obžalovaného. Zo zápisnice o hlavnom pojednávaní z 20.6.2023 vyplýva, že prokurátor sa po vyhlásení rozsudku vzdal práva podať odvolanie. Rozsudok bol vyhlásený v neprítomnosti obžalovaného, preto účinky oznámenia rozsudku boli dosiahnuté jeho doručením. Predmetný rozsudok bol obžalovanému doručený dňa 5.9.2023. Dňa 13.9.2023 podal proti označenému rozsudku odvolanie obžalovaný na pošte (na č.l. 77 súdneho spisu v spojení s pripojenou obálkou), ktoré písomne odôvodnil tak, že trest za nenastúpenie na ambulantnú liečbu sa mu zdá neprimerane vysoký. Jeho životná situácia sa momentálne zmenila v tom, že opätovne nastúpil do CRD s resocializačným programom pre závislých dospelých dňa 31.7.2023 a tentokrát by chcel resocializačný program úspešne absolvovať celý, t.j. v trvaní 20 mesiacov. Preto ak má byť účel trestu to, aby naďalej neohrozoval svojím správaním spoločnosť, ale aj seba, je 20 mesiacov v CRD dostatočne dlhá doba, aby zmenil svoje doterajšie správanie.

Súčasťou spisového materiálu nie je vyjadrenie prokurátora k odvolaniu obžalovaného.

Na verejnom zasadnutí v konaní pred odvolacím súdom prokurátorka po skonštatovaní, že rozsudok okresného súdu považuje za zákonný a dôvodný, uviedla, že nie je tu dôvera, že obžalovaný bude rešpektovať rozhodnutie súdu, a tento je aj reakciou na zúfalú prosbu matky, keďže obžalovaný sa opätovne vrátil k dogám. Nakoľko nie je dôvera, že obžalovaný bude rešpektovať pobyt v zariadení, resp. liečbu, navrhla odvolanie obžalovaného ako nedôvodné zamietnuť. Obžalovaný zotrval na svojom odvolaní a jeho odôvodnení,

na ktoré v celom rozsahu odkázal. Dodal, že konania ľutuje, chcel sa tam dostať, nejakým spôsobom to zmeniť, ale to sa už nedá. Momentálne je v zariadení dobrovoľne, ako tam nastúpil, pobyt neprerušil a chce ho absolvovať celý. Zo zápisnice o verejnom zasadnutí je zrejmé, že obžalovaný sa dostavil na verejné zasadnutie v doprovide pracovníkov zariadenia Provital. V konečnom návrhu zopakoval, že zotráva na svojom návrhu a svoje konanie úprimne ľutuje.

Pre úplnosť treba uviesť, že krajský súd doplnil dokazovanie prečítaním správy Centra pre deti a rodiny – PROVITAL, o.z. zo dňa 7.2.2024, z ktorej vyplýva, že A. B. nastúpil do CDR 27.8.2022 s cieľom absolvovať resocializačný pobyt. Po krátkom čase sa rozhodol odísť s cieľom pracovať. Neskôr opäť kontaktoval zariadenie a od 31.7.2023 nastúpil opätovne na pobyt, ktorý aktuálne trvá. V chránenom prostredí, izolovaný od drog dokáže fungovať a bez problémov sa prispôbil podmienkam zariadenia. Aktuálne je

v 1. fáze resocializačného procesu – nápravno-redukčnej fáze. Snaží sa čeliť nedoriešeným súdnym záležitostiam. Celý resocializačný proces trvá 20 mesiacov a klient otvorene tvrdí, že chce pobyt dokončiť a zaradiť sa do pracovného života.

Krajský súd, ako súd odvolací, predtým ako začal plniť svoju preskúmovaciu povinnosť podľa § 317 Tr. por., zistil, že odvolanie obžalovaného bolo podané včas, v lehote stanovenej § 309 Tr. por., ako osobou oprávnenou v súlade s § 307 ods. 1 písm. b) Tr. por., odvolanie spĺňa náležitosti § 311 ods. 1, ods. 2 Tr. por. a nedošlo k vzdaniu sa práva na podanie odvolania alebo k späťvzatiu podaného odvolania v zmysle § 312 Tr. por., a preto odvolací súd nepostupoval podľa § 316 Tr. por.

Podľa § 317 ods. 1 Tr. por. ak nezamietne odvolací súd odvolanie podľa § 316 ods. 1 alebo nezruší rozsudok podľa § 316 ods. 3, preskúma zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolateľ podal odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané, prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Po preskúmaní rozsudku súdu prvého stupňa v rozsahu (do výroku o treste) a z dôvodov podaného odvolania obžalovaného – neprimeranosť uloženého trestu, s poukazom aj na priebeh verejného zasadnutia – preukázanie tvrdenia obžalovaného o náprave – dobrovoľným pobytom v zariadení pre závislé osoby a podrobenie sa liečbe, v spojení s úprimnou ľútosťou protiprávneho konania, odvolací

súd dospel k záveru, že odvolanie obžalovaného do výroku o treste je čiastočne dôvodné, a preto bol dôvodný postup podľa § 321 ods. 1 písm. e), ods. 2 Tr. por.

Len pre úplnosť treba uviesť, že odvolanie obžalovaného bolo obmedzené len na výrok o treste, preto prieskum prvostupňového rozsudku odvolacím súdom bol obmedzený len na tento výrok.

Odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa si vytvoril dostatočný skutkový základ k rozhodnutiu o druhu a výmere trestu. Súd prvého stupňa odôvodnil svoje skutkové a právne úvahy vo vzťahu k výroku o treste, ktoré vzhľadom na dôvody odvolania obžalovaného a zmenu stavu, z ktorého vychádzal pri svojom rozhodovaní súd prvého stupňa, bolo potrebné zohľadniť aj vo výške uloženého trestu obžalovaného. Okresný súd ukladal obžalovanému trest pri prevahe priťažujúcich okolností podľa § 38 ods. 2, ods. 4 Tr. zák., čo pri základnej zákonnej trestnej sadzbe za stíhaný prečin marenia výkonu úradného rozhodnutia podľa § 348 ods. 1 Tr. zák. v rozpätí až na dva roky znamenalo, že musel ukladať trest v upravenej trestnej sadzbe v rozpätí 8 mesiacov až 2 roky. Za priťažujúcu okolnosť správne považoval okolnosť podľa § 37 písm. m) Tr. zák., že už bol za trestný čin odsúdený. Zároveň sa obžalovaný dopustil protiprávneho konania v skúšobnej dobe podmieneného prepustenia s probačným dohľadom v spojení s uložením obmedzenia – zákaz požívania psychotropných a návykových látok.

Treba uviesť, že trest je právnym následkom trestného činu, a teda musí byť úmerný k spáchanému trestnému činu (zásada proporcionálnosti trestu) a je jedným z prostriedkov na dosiahnutie účelu Trestného zákona. Tým je určená aj jeho funkcia v tých smeroch, v ktorých má pôsobiť zákon, t.j. na ochranu spoločnosti a na výchovu páchatel'a a ostatných občanov. Ochrana spoločnosti sa uskutočňuje dvoma prvkami, a to prvkom donútenia (represia) a prvkom výchovy. Oba prvky sa uplatňujú zásadne súčasne v každom treste.

Všeobecne treba uviesť, že Trestný zákon vychádza zo zásady, že základným účelom a cieľom trestu je ochrana spoločnosti pred trestnými činmi a ich páchatel'mi. Zmysel existencie a prípadnej aplikácie noriem trestného práva je predovšetkým v tom, aby sa trestné činy buď vôbec nepáchali, alebo páchali v čo najmenšej miere. Ochrana spoločnosti

pred páchatel'mi trestných činov, vrátane ochrany práv a slobôd jednotlivých občanov, robí tak z trestu prostriedok sebaobrany spoločnosti pred trestnými činmi. Trest má však okrem toho pôsobiť výchovne, a to nielen na páchatel'a, ale aj na ostatných členov spoločnosti. Pritom generálna prevencia sa má uskutočňovať prostredníctvom individuálnej prevencie.

Ak sa teda páchatel'ovi zabráni v ďalšej trestnej činnosti, dáva sa tým najavo aj ostatným členom spoločnosti, ktoré správanie je nežiaduce, proti čomu je namierený Trestný zákon a takýmto spôsobom možno ovplyvňovať pozitívnu hodnotovú orientáciu občanov spoločnosti. Trest súčasne vyjadruje morálne odsúdenie páchatel'a spoločnosťou. Z hľadiska týchto úvah odvolacieho súdu možno potom dospieť k záveru, že účel trestu v zmysle § 34 ods. 1 Tr. zák. tvorí jednotu, lebo sa musí vzájomne dopĺňovať. Záver súdu o možnosti nápravy páchatel'a musí byť vždy v plnom súlade s ochranou, ktorú súd uloženým trestom poskytuje chráneným záujmom spoločnosti, štátu a občanom pred útokmi páchatel'ov trestných činov.

Individuálna prevencia spočíva vo vytvorení podmienok na výchovu odsúdeného k tomu, aby viedol riadny život. Generálna prevencia má zabezpečiť nielen odradenie ostatných potenciálnych páchatel'ov od páchania trestných činov, ale i utvrdenie pocitu právnej istoty a spravodlivosti u ostatných členov spoločnosti. Spravodlivé a včasné uloženie trestu dáva ostatným členom spoločnosti najavo, že konanie, za ktoré bol uložený trest,

je protiprávne a nežiaduce, varuje ich pred páchaním trestnej činnosti a posilňuje pocit právnej istoty a právneho štátu. Trestný zákon vychádza z jednoty individuálnej a generálnej prevencie, pričom obe tieto zložky sa navzájom dopĺňajú a podmieňujú. Disproporcia medzi jednotlivými druhmi prevencie v zásade vedie k nedostatočnému výchovnému pôsobeniu trestu tak na páchatel'a trestného činu, ako i na ostatných členov spoločnosti.

V súvislosti s namietanou neprimeranosťou uloženého trestu odvolateľom treba dodať, že záver o primeranosti trestu je daný vtedy, ak sa opiera o rozumnú väzbu medzi legitímnym cieľom a zvoleným prostriedkom jeho realizácie. Možno konštatovať, že páchatel'a môže so spravodlivosťou, a teda aj so spoločnosťou zmieriť len spravodlivý trest. Trest sa musí rovnať spôsobenému bezpráviu, z toho vyplýva, že v prípade, ak bude trest, resp. odplata obsiahnutá v treste prísnejšia ako bezprávie

spôsobené trestným činom, nedôjde len k negácii tohto bezprávia, ale zároveň uloženým trestom vznikne nové bezprávie – bezprávie voči neprimerane potrestanému páchatelovi trestného činu. Trest, ktorým štát a spoločnosť reaguje na spáchaný trestný čin ako na nespravodlivé konanie, by mal nespravodlivosť spôsobenú trestným činom napraviť, a nie ešte viac rozmnožiť. Neprimeraný trest nemožno považovať za spravodlivý. Spravodlivý je vždy len primeraný trest. Požiadavka primeranosti trestu a jeho individualizácie núti súd prihliadať na okolnosti konkrétneho prípadu, na jeho zvláštnosti, a teda bráni mechanickému postupovaniu súdu pri rozhodovaní o treste.

Z aktuálneho odpisu registra trestov bolo zrejmé, že obžalovaný bol v minulosti 4-krát súdne trestaný. Obžalovaný pri posledných dvoch odsúdeniach vykonal nepodmienečný trest odňatia slobody. Z výkonu trestu odňatia slobody bol podmienične prepustený dňa 17.3.2022. Zároveň súčasťou týchto posledných odsúdení bolo aj ochranné opatrenie – protitoxikomanické ochranné liečenie uložené obžalovanému. Stíhaného skutku sa dopustil v krátkom časovom intervale po podmieničnom prepustení z predošlého výkonu trestu, keď nenastúpil výkon ochranného liečenia a opätovne podľa vykonaného dokazovania začal užívať drogy. Z obsahu výpovede obžalovaného je zrejmé, že priznal, že nekonal tak, ako mal a pred odvolacím súdom svoje konanie úprimne oľutoval. Odvolací súd tak priznal obžalovanému aj poľahčujúcu okolnosť podľa § 36 písm. l) Tr. zák., čo v konečnom dôsledku znamenalo, že mu na rozdiel od prvostupňového súdu ukladal trest odňatia slobody pri vyrovnanom počte poľahčujúcich a priťažujúcich okolností podľa § 38 ods. 2 Tr. zák., v základnej trestnej sadzbe v rozpätí 0 až 2 roky. Zároveň krajský súd prihliadol na prejavenú vôľu obžalovaného dobrovoľne sa podrobiť liečeniu zo závislosti, ktorú skutočnosť mal potvrdenú aj správou zariadenia, kde sa momentálne obžalovaný lieči (od 31.7.2023 doteraz), teda po vyhlásení odsudzujúceho rozsudku prvostupňového súdu. Posledne uvádzané skutočnosti tak krajský súd vzal do úvahy pri rozhodovaní o výmere trestu, a preto obžalovanému zmiernil trest odňatia slobody na 7 mesiacov. Pokiaľ ide o druh uloženého trestu, vzhľadom na osobu obžalovaného – jeho predchádzajúce odsúdenia, dĺžku doby nerešpektovania súdneho rozhodnutia, do úvahy neprichádzali alternatívne druhy trestu. Vzhľadom na ust. § 49 ods. 2 Tr. zák. – že sa dopustil úmyselného protiprávneho konania v skúšobnej dobe podmieničného prepustenia, neprichádzal do úvahy ani trest odňatia slobody s podmieničným odkladom jeho výkonu, preto súd musel obligatórne uložiť obžalovanému nepodmienečný trest odňatia slobody. Podľa názoru krajského súdu bolo potrebné v uloženom treste primerane reagovať aj na skutočnosti prezentované obžalovaným, najmä jeho vážne mienenú snahu dobrovoľne sa liečiť a ľútosť nad konaním, aby trest pôsobil aj výchovne a obžalovaný nestratil motiváciu liečiť sa. Na druhej strane mal však obžalovaný pocítiť dôsledky svojho protiprávneho konania. Vzhľadom k hore uvedenému preto krajský súd uložil obžalovanému trest odňatia slobody vo výmere 7 mesiacov, čo sa javilo ako trest primeraný, zákonný a spravodlivý.

Krajský súd si inak osvojil aplikáciu hmotnoprávnych noriem, ktoré súd prvého stupňa použil pri rozhodovaní o druhu a výmere trestu.

Neuniklo pozornosti odvolacieho súdu, že okresný súd na strane 5 odvolaním napadnutého rozsudku uviedol chybné odôvodnenie zaradenia obžalovaného na výkon trestu odňatia slobody, ktoré bolo v rozpore s jeho výrokovou časťou. Napriek tomu, že obžalovaného zaradil do ústavu na výkon trestu odňatia slobody so stredným stupňom stráženia podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák., jeho odôvodnenie smerovalo k odôvodneniu jeho zaradenia podľa § 48 ods. 2 písm. a) Tr. zák. Túto nesprávnosť odôvodnenia napravil krajský súd.

Krajský súd zaradil obžalovaného podľa § 48 ods. 2 písm. b) Tr. zák. do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia, nakoľko mal za to, že na zaradenie obžalovaného do stredného stupňa stráženia boli splnené zákonné podmienky, keďže v posledných desiatich rokoch pred spáchaním trestného činu bol opakovane vo výkone trestu odňatia slobody, ktorý mu bol uložený za úmyselný trestný čin, ako táto skutočnosť vyplýva aj z vyšších častí odôvodnenia tohto rozhodnutia.

S poukazom na vyššie uvedené skutočnosti krajský súd rozhodol tak, ako je uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie odvolacieho súdu bolo prijaté hlasovaním v pomere hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.